

POSTANOWIENIE

Dnia 27 lipca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dawid Miąsik

w sprawie z powództwa M.P.

przeciwko Izbie Skarbowej w B.

o uznanie wypowiedzenia zmieniającego warunki pracy i płacy za bezskuteczne, odszkodowanie, odprawę pieniężną, ekwiwalent za niewykorzystany urlop wypoczynkowy, dodatkowe wynagrodzenie roczne, wydanie świadectwa pracy po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 27 lipca 2017 r., skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 29 kwietnia 2016 r., sygn. akt IV Pa (...),

- 1. odrzuca skargę kasacyjną w zakresie dotyczącym wydania świadectwa pracy,**
- 2. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w pozostałym zakresie,**
- 3. zasądza od powódki na rzecz Izby Skarbowej w B. kwotę 1800 (tysiąc osiemset) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 29 kwietnia 2016 r., IV Pa (...) Sąd Okręgowy w W. zmienił wyrok Sądu Rejonowego w W. z 20 października 2015 r., IV P (...), w ten sposób, że oddalił powództwo M.P. (powódka) przeciwko Izbie Skarbowej w B. (pozwana), obciążył powódkę kosztami procesu oraz oddalił jej apelację.

Skargę kasacyjną od powyższego wyroku Sądu Okręgowego wniosła powódka, zaskarżając go w całości. Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania został oparty na przesłance występowania w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, wymagającego odpowiedzi na pytania: 1) Czy pojęcie „zwolnienie”, o którym mowa w ustawie z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (jednolity tekst: Dz.U. z 2015 r., poz. 192 ze zm., dalej jako ustawa o zwolnieniach grupowych) obejmuje także wypowiedzenie zmieniające, dokonane przez następcę prawnego dotychczasowych pracodawców (art. 23¹ k.p. oraz art. 37, art. 40 i art. 42 ust. 1 ustawy z dnia 15 stycznia 2015 r. o zmianie ustawy o Służbie Celnej, ustawy o urzędach i izbach skarbowych oraz niektórych innych ustaw - Dz.U. z 2015 r., poz. 211, dalej jako ustawa reformująca administrację podatkową) jeżeli pracownik w ostateczności przyjął zaproponowane mu warunki pracy, skutkiem czego nastąpiło ograniczenie wymiaru zatrudnienia z 1 i ½ etatu do 1 etatu i faktycznie ustanie jednego (w wymiarze ½ etatu) stosunku pracy?; 2) Czy u nowego pracodawcy (art. 23¹ k.p. oraz art. 37, art. 40 i art. 42 ust. 1 ustawy reformującej administrację podatkową) w miejsce wszystkich, trwających w dniu przejęcia u jej poprzedników, stosunków pracy powstaje jeden jednolity stosunek pracy, co najwyżej w pełnym wymiarze czasu pracy (1 etat)?; 3) Czy dyskryminacją w rozumieniu art. 18^{3a} § 2 (art. 11³ i art. 18^{3a} § 1) k.p. jest niekorzystne ukształtowanie (w piśmie zwanym porozumieniem zmieniającym) treści stosunku pracy przez nałożenie dodatkowych obowiązków, polegających na wskazaniu jako miejsca pracy dwóch, znacznie od siebie oddalonych miejscowości, konieczności dojazdu do pracy własnym środkiem transportu, na własny koszt i w prywatnym czasie bez stosownego ekwiwalentu, którego jedyne uzasadnienie stanowi dotychczasowe dodatkowe zatrudnienie - zaproponowane w wypowiedzeniu zmieniającym wynagrodzenia w wysokości znacznie (mniej o ponad 20%) odbiegającej od pierwotnie proponowanej, zatem czy zachowanie pracodawcy polegające na usiłowaniu pozbawienia pracownika ustawowo przynależnych mu praw (prawo do sądowej kontroli legalności działań pracodawcy) ma charakter dyskryminacyjny?

W odpowiedzi na skargę kasacyjną powódki pozwana wniosła o odrzucenie jej

w części dotyczącej rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego w przedmiocie wydania powódce świadectwa pracy, odmowę przyjęcia do rozpoznania i zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna okazała się częściowo niedopuszczalna a w pozostałym zakresie nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania, ponieważ nie wykazano publicznoprawnej potrzeby rozstrzygnięcia o wskazanych w niej problemach prawnych.

Powódka zaskarżyła wyrok Sądu drugiej instancji skargą kasacyjną w całości, a zgodnie z art. 398² § 2 pkt 2 k.p.c. skarga kasacyjna jest niedopuszczalna w sprawach dotyczących świadectwa pracy.

Sąd Najwyższy, jako sąd kasacyjny, nie jest sądem powszechnym zwykłej, trzeciej instancji, zaś skarga kasacyjna nie jest środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, a to z uwagi na przeważający w charakterze skargi kasacyjnej element interesu publicznego. Zgodnie z takim modelem skargi kasacyjnej jej rozpoznanie następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych a art. 398⁹ § 1 k.p.c. W konsekwencji tego, w art. 398⁴ § 2 k.p.c. wśród istotnych wymagań skargi kasacyjnej ustawodawca wymienił obowiązek złożenia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie. Wymóg ten wiąże się z tzw. przedsądem, polegającym m.in. na możliwości odmowy przez Sąd Najwyższy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.), a jego spełnienie powinno przybrać postać wyodrębnionego wyводу prawnego, w którym skarżący wykaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadnieniu, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek. Ustawodawca nieprzypadkowo, konstruując wymagania skargi kasacyjnej, wyodrębnił w oddzielnych przepisach art. 398⁴ k.p.c. obowiązek przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (§ 1) i obowiązek przedstawienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienia (§ 2). Chodzi zatem o dwa

odrębne, kreatywne elementy skargi kasacyjnej, które spełniają określone cele i podlegają ocenie Sądu Najwyższego, na różnych etapach postępowania kasacyjnego. Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być więc przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione, a dla spełnienia wymogu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. nie wystarczy odwołanie się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia, bo choć dla obu tych przesłanek argumenty mogą być podobne, to Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, nie analizuje zaś podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia. Skarga kasacyjna powinna być tak zredagowana i skonstruowana, aby Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w uzasadnieniu jej podstaw pozostałych elementów konstrukcyjnych skargi, ani tym bardziej się ich domyślać (postanowienie Sądu Najwyższego z 20 października 2016 r., I PK 59/16, LEX nr 2160130).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy Sąd Najwyższy stwierdza, że skarżąca wprawdzie przedstawiła odrębny wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, który został oparty na przesłance z art. 398⁹ § 1 pkt 1, jednakże w żaden sposób nie umotywowwała sformułowanych w nim zagadnień prawnych, a tym samym nie wykazała istnienia publicznoprawnego obowiązku merytorycznego rozpoznania skargi kasacyjnej.

Mając na względzie powyższe, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji, rozstrzygając o kosztach stosownie do art. 98 § 1 k.p.c. w związku z § 10 ust. 4 pkt 2 w związku z § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804) w brzmieniu obowiązującym, do 26 października 2016 r.